

*Тихонова О.О.**

АНАЛІЗ ГОЛОВУВАННЯ УКРАЇНИ В КОМІТЕТІ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ

Останнє десятиліття ХХ століття ознаменувалося значними змінами на міжнародній арені. Із набуттям незалежності в 1991 році Україна обирає шлях на євроінтеграцію. Набувши членства в Раді Європи у 1995 році, Україна стала активним учасником політичних та економічних процесів в Європі.

Під час 120-го міністерського засідання комітету міністрів Ради Європи у Страсбурзі 11 травня 2010 року було прийнято рішення про головування України в Комітеті Міністрів Ради Європи з травня до листопада 2011 року.

З метою належної підготовки та забезпечення головування України в Комітеті міністрів Ради Європи Президент України 6 липня 2010 року видав Указ № 758/2010 «Про підготовку та забезпечення здійснення заходів, пов'язаних із головуванням України в Комітеті міністрів Ради Європи» [1].

У Стамбулі 11 травня 2011р. Туреччина передала Україні головування в КМРЄ. Основними пріоритетами українського головування стали захист прав дитини, прав людини, верховенства права та посилення місцевого самоврядування [2].

Відповідно до зазначених пріоритетів, Україною було ініційовано цілу низку заходів. Першим з них 24-25 травня ц. р. в Києві проведено масштабну конференцію «Протидія насильству щодо дітей: від окремих дій до комплексних стратегій». В роботі конференції взяли участь 200 представників з 23 країн [3]. Слід зауважити, що результати Київської конференції розвивають попередні досягнення та закладають нові основи всеохоплюючої політики щодо боротьби з насильством щодо дітей, що, відповідно, має стати внеском у процес підготовки нової Стратегії Ради Європи щодо прав дітей на 2012-2015 роки.

26-27 травня в Ялті мала місце конференція під назвою «Київська ініціатива» та «Східне партнерство» – співробітництво та взаємодія». Метою Конференції стало обговорення ролі культури та культурної спадщини у посиленні міжкультурного діалогу, соціальної єдності, соціально-економічного розвитку, регіонального співробітництва та міжнародного партнерства. В результаті конференції було підписано Ялтинську декларацію країн-учасниць Регіональної програми «Київська ініціатива» [4].

30-31 травня 2011 р. в Одесі в рамках головування України в КМ РЄ відбулась Європейська конференція з імплементації положень Плану дій Ради Європи щодо сприяння правам і повній участі людей з обмеженими можливостями в суспільстві на 2006-2015 роки [5]. Результати конференції стали додатковим засобом сприяння Україні в імплементації ефективної політики щодо осіб з обмеженими можливостями, а також значним внеском у другий етап втілення відповідного Плану дій РЄ на 2006-2015 рр. для досягнення повної громадської активності та безпосередньої участі людей з обмеженими можливостями у суспільному житті в Європі.

* аспірантка кафедри міжнародних організацій і дипломатичної служби Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Яковенко Н.Л.

20 червня міністр закордонних справ України як головуєчий у Комітеті Міністрів РЄ відзвітував перед членами ПАРЄ про роботу ключового виконавчого органу організації протягом попередніх двох місяців. Серед здобутків – затвердження першого етапу реформи Ради Європи, спрямованої на підвищення її ефективності, зменшення витрат на утримання апарату, адаптацію її завдань та цілей до європейських і світових реалій XXI століття [6].

Зазначимо, що Україна в рамках головування в КМРЄ виступає за посилення взаємодії Ради Європи з Європейським Союзом. Так, 6 липня 2011 року в ході засідання під головуванням Міністра закордонних справ України, Голови Комітету Міністрів Ради Європи Костянтина Грищенка було підписано план дій між Радою Європи та Європейською комісією щодо політики по відношенню до ромів. З боку Ради Європи документ підписав Генеральний Секретар Організації Турбйорн Ягланд, а з боку Єврокомісії – Європейський комісар з питань освіти, культури, багатомовності та молоді Андрулла Вассіліу.

З нагоди 15-ї річниці Конституційного Суду України у рамках головування України в Комітеті міністрів Ради Європи 15-17 вересня 2011 року в Києві відбулася Міжнародна конференція «Захист прав людини органами конституційної юстиції: можливості і проблеми індивідуального доступу» [7]. Варто відмітити, що дана подія стала найбільшим представницьким зібранням з початку діяльності Конституційного Суду України.

Також 20-21 вересня 2011 року в Києві відбулася міжнародна конференція на тему: «Роль превенції в заохоченні та захисті прав людини». Під час заходу, організованого у форматі Україна–Рада Європи, обговорювали те, як запобігти порушенням прав людини на національному рівні у різних сферах; особливу увагу учасники форуму приділили системі виконання покарань [8]. Метою конференції був обмін досвідом правозахисту всіх сорока семи держав, що входять до Ради Європи, а також участь у цих процесах органів місцевого самоврядування. Останній із названих аспектів є новим для України.

Важливого значення також мала конференція, проведена в Києві 25-26 жовтня «Сучасні тенденції розвитку національних механізмів забезпечення рівності жінок та чоловіків в європейських країнах», участь в якій взяли представники наукових, урядових та неурядових кіл держав-членів Ради Європи.

Серед пріоритетів України протягом головування в КМРЄ було вказано підтримку місцевого самоврядування та місцевої демократії. Відповідно 3-4 листопада 2011р. в Києві буде проведено 17-у сесію Європейської конференції міністрів, відповідальних за місцеве та регіональне самоврядування. Очікується, що в роботі Конференції візьмуть участь: Генеральний секретар Ради Європи Турбйорн Ягланд, Президент Парламентської асамблеї РЄ Мевлут Чавушоглу, Президент Конгресу місцевих і регіональних влад РЄ Кіт Вітмор [9].

Заслуговує на увагу той факт, що Україна головує в КМРЄ, одночасно перебуваючи під моніторингом ПАРЄ. Це підтверджує демократичні засади діяльності Ради Європи. Україна ж, в свою чергу, не виконує тих зобов'язань, які покладені на неї як на члена Ради Європи. Так, на сьогодні експерти Організації звертають увагу на невиконання Україною обов'язків в тих сферах, які вона обрала пріоритетами свого головування в КМРЄ. Зокрема захист прав людини (занепокоєння в Раді Європи викликають умови утримання ув'язнених, справи проти опозиційних політиків). Тим не менш, на початку жовтня Генеральний секретар Ради Європи Турбйорн Ягланд високо оцінив попередні результати головування України у Комітеті міністрів РЄ, особливо відзначивши внесок нашої держави у хід реалізації реформ Ради Європи.

Таким чином, Україна протягом шести місяців головування в КМРЄ мала довести, що може займати гідне місце на європейській міжнародній арені. Пріоритетами були обрані сфери, актуальні не лише для нашої держави, а і для всіх країн-членів Ради Європи. В рамках головування України в Комітеті Міністрів було проведено значну кількість заходів, декілька ще планується провести.

Список літератури

1. Указ Президента України № 758/2010 «Про підготовку та забезпечення здійснення заходів, пов'язаних із головуванням України в Комітеті міністрів Ради Європи»// <http://www.president.gov.ua/documents/12040.html>
2. Пріоритети українського головування у Комітеті міністрів Ради Європи// <http://www.coeukraine2011.mfa.gov.ua/pr-oriteti-ukra-nskogo-golovuvannya-u-kom-tet-m-n-str-v-radi-vropi>
3. 24-25 травня 2011 р. Україна провела міжнародну конференцію «Протидія насильству щодо дітей: від окремих дій до комплексних стратегій»// <http://www.coeukraine2011.mfa.gov.ua/24-25-travnnya-2011-r-ukrainna-provela-mizhnarodnu-konferentsiyu-protidiya-nasilstvu-shchodo-ditei-vi>
4. Ялтинська декларація країн-учасниць Регіональної програми «Київська ініціатива»// <http://195.78.68.75/mincult/uk/publish/article/246223;jsessionid=42536D1835EB5F852505EECD8DEF8C8D>
5. В Одесі відбулась Європейська конференція з імплементації положень Плану дій Ради Європи щодо сприяння правам і повній участі людей з обмеженими можливостями в суспільстві на 2006-2015 роки// <http://www.coeukraine2011.mfa.gov.ua/v-odesi-vidbulas-evropeiska-konferentsiya-z-implementatsii-polozhen-planu-dii-radi-evropi-shchodo-s>
6. Грищенко: Під головуванням України проведено перший етап реформи Ради Європи// <http://www.rbc.ua/ukr/top/show/grishchenko-pod-predsdatelstvom-ukrainy-proveden-pervyu-20062011210200>
7. Участь Голови та суддів Конституційного Суду України в роботі Міжнародної конференції// <http://www.ccu.gov.ua/uk/publish/article/15372>
8. 20-21 вересня 2011 року в Києві в рамках головування України в Комітеті Міністрів Ради Європи відбулася міжнародна конференція на тему: «Роль превенції в заохоченні та захисті прав людини»// <http://www.lawyersunion.org.ua/?p=2244>
9. 17-а сесія Європейської конференції міністрів, відповідальних за місцеве та регіональне самоврядування// <http://www.auc.org.ua/news/17-sesiya-evropeiskoi-konferentsii-ministriv-vidpovidalnikh-za-mistseve-ta-regionalne-samovryad>